

Beste Nadua,

Natuurlijk allereerst van harte gefeliciteerd! Deel één van de droom gerealiseerd. Ik kan me tenminste voorstellen dat het zo voelt. Maar hoe nu verder? Hoe zorg je ervoor dat de voorstellingen die vast al ergens in je hoofd en hart liggen te gisten, straks ook echt op een podium staan. Geert Overdam heeft mij gevraagd om jou een brief te schrijven. Een brief waarin ik vanuit het Fonds-Podiumkunsten-perspectief kijk naar de toekomst van die podiumkunsten, en dus ook naar jouw toekomst.

Dat verzoek van Geert om mij te vragen, is denk ik vooral ingegeven door de draconische bezuinigingen die in de kunst en cultuur eigenlijk nog maar net zijn doorgevoerd. Veel gevolgen van die bezuinigingen zijn nog steeds niet helemaal duidelijk; want wat doen bijvoorbeeld de gezelschappen die geen subsidie meer krijgen? Stoppen die, gaan ze projectmatig verder? Of wat betekent het dat door gemeentes ook heftig wordt bezuinigd op de podia, wat zijn de gevolgen van de economische crisis? Allemaal onzeker.

Maar tegelijkertijd is een aantal dingen ook al wél klip en klaar. Gevolgen die misschien ook jou raken. Productiehuizen, die tot voor kort redelijk wat talentvolle makers onder hun vleugels namen, zijn afgeschaft en de keuze uit het aantal gezelschappen, waar je misschien een tijdje in de luwte ervaring kan opdoen, is ook behoorlijk geslonken. Misschien heb jij daardoor hetzelfde gevoel in het kwadraat dat Bianca van der Schoot had toen zij 12 jaar geleden afstudeerde, namelijk dat er niemand op je zit te wachten.

Ik permitteer me in deze brief één waarschuwing:

“Geld alleen brengt de oude tijd niet terug, een tijd waarin er haast als vanzelf bij publiek en politiek veel waardering was voor kunst en haar makers!”

Je kunt je enorm opwinden over die bezuinigingen (en dat is misschien ook niet onterecht), maar zodra je met iets meer afstand kijkt, zullen we met z'n allen toch moeten constateren dat er meer aan de hand is. We verkeren in een staat van verwarring, en niet alleen over de waarde van kunst. Als je dat interessant vindt kun je daar op dit moment ook veel over lezen: De Barbaren van Barrico kent iedereen inmiddels wel, denk ik. Maar ook Paul Collard, een paar jaar geleden kunstschouw in Amsterdam, hield onlangs tijdens de Nacht van de Krakeling een bevlogen en intrigerend betoog over de toekomst van de kunsten. En het is ook een onderwerp waar filosofen als Alain de Botton en de denker des vaderlands René Gude zich de laatste tijd regelmatig over uitlaten.

Kort en bondig is de gemene deler van hun analyses dat we in een tijd leven waarin heel veel zaken veel minder voorspelbaar zijn dan pakweg 20 jaar geleden. We weten bijvoorbeeld veel minder goed wat het publiek precies wil, maar ook op grotere vraagstukken als ‘wat geeft zin aan ons leven’, of ‘wat bindt mensen’, kunnen we niet meer zo makkelijk een antwoord formuleren.

Ook kort en bondig concluderen zij, eigenlijk behoorlijk optimistisch, dat kunst een belangrijke rol kan spelen in deze zoektocht naar betekenis. Sterker nog, ze zien dat niet louter als iets instrumenteels, maar zijn ervan overtuigd dat juist de intrinsieke waarde van kunst voor de ‘gewone’ mens noodzakelijk is om met de ingewikkelde werkelijkheid van nu te kunnen omgaan.

Als je niet direct taalt naar dergelijke beschouwingen om zo meer grip op de wereld om je heen te krijgen, lees dan in ieder geval de Staat van de Creatieve Stad die Lucas de Man uitsprak tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst in Pakhuis de Zwijger.

Geert heeft me een maximaal aantal woorden opgelegd, en ik vind dat ik me daar aan moet houden omdat wij dat soort strenge eisen ook aan aanvragers stellen. Dus, op het gevaar af dat ik hem onrecht doe, paraphraseer ik nu ontzettend summier Lucas de Mans vlamme betoog: De wereld zit wel degelijk op je te wachten, maar de wereld komt niet

vanzelf naar je toe! Ontmoeten, met en zonder streepje tussen ont en moeten, noemt Lucas de Man dat.

En eigenlijk ben ik dan weer terug bij het Fonds Podiumkunsten. Want Lucas de Man en het Fonds staan, zou je kunnen zeggen, in hetzelfde theaterstuk, wel spelen we ieder een eigen, verschillende, rol. Maar aan het eind van het stuk zal blijken dat we allebei in grote lijnen dezelfde marsroute voorstellen, op weg zijn naar dezelfde stip op de horizon. Lucas de Man is een maker met een uitgesproken visie en hij houdt een vurig pleidooi voor zijn collega's om hem te volgen, hij staat op de barricaden. Het Fonds loopt in het stuk wat om hem heen, wikt de verschillende ontwikkelingen die het al een tijdje waarneemt, weegt niet alleen het pleidooi van De Man, maar ook dat van anderen en vertaalt uiteindelijk zijn conclusies naar beleid en regelingen.

Lucas de Man zegt en ik citeer: "Niet alleen creëren maar ook verbinden, dat moeten we doen. Daarvoor moeten we uit onze eigen navel stappen en midden in de stad gaan staan." (Einde citaat)

Een vergelijkbare boodschap, maar dan in Fondstaal staat in ons beleidsplan voor de periode 2013-2016: "Uit het publieke debat dat volgde op de aankondiging van de bezuinigingen blijkt dat de kloof tussen de gesubsidieerde kunst en de samenleving groter is dan we tot nu toe dachten. Het Fonds ziet het als zijn taak subsidie-instrumentarium te ontwikkelen waarmee hieraan in hoog tempo iets gedaan kan worden". (Einde citaat)

"Wat heb ik hieraan?" hoor ik je denken. Wel, jij staat aan het begin van je carrière. En zoals de wereld er nu uitziet zit niemand op je te wachten, *tenzij* je bereid bent zelf op die wereld af te stappen. Natuurlijk staat het je volkomen vrij om een andere richting te kiezen. Maar het Fonds vindt het zeker in dit tijdsgewricht belangrijk, dat er krachtige, artistiek hoogwaardige producties worden ondersteund, die oog en oor hebben voor wat er in de samenleving gebeurt. Dan gaan we niet door de knieën voor het publiek en we laten ook wel degelijk voldoende ruimte voor experiment en onderzoek.

De wat meer afstandelijke en soms zelfs strenge rol van het Fonds komt zeker ook doordat op het front van subsidieverstrekking-door-de-overheid de laatste jaren veel veranderd is. In mijn ogen overigens terecht. 'Men' wil tegenwoordig weten waar z'n belastinggeld aan opgaat. Een Fonds als het onze moet dus ten alle tijden kunnen uitleggen op grond waarvan wie waarvoor subsidie krijgt. Natuurlijk blijft het voor ons van groot belang om die grotere bewegingen in de samenleving op de voet te volgen (of nog liever, te zien aankomen). En de dialoog met juist jullie, jonge talentvolle makers, vormt voor ons dan een belangrijke bron. Want bij jullie zit een heel groot deel van de creatieve kracht die verandering wil en kan veroorzaken. Daardoor zijn *wij* weer beter in staat om subsidieregelingen te ontwerpen die bewerkstelligen en faciliteren dat makers van nu en straks, nog steeds kunnen rekenen op een overheid die veel betekenis hecht aan het MKB van de Nederlandse podiumkunstensector: pluriform en goed over het land gespreid. Een sector die bovendien veel waardering oogst bij publiek en politiek.

Ondanks dit alles weet ik zeker dat we op dit moment een aantal interessante mogelijkheden bieden waaraan ook jij iets kunt hebben. Zoals de regeling Nieuwe Makers, die ook qua aanvraagprocedure mooi aansluit op het 'ontmoeten' van Lucas de Man. Ik ga die regeling niet hier en nu uitleggen, want het staat allemaal uitgebreid op onze website en we zijn ook altijd bereid om daarover live met je in gesprek te gaan.

Ik wens je ongelofelijk veel succes, moed en doorzettingsvermogen.

Hartelijke groeten,
Henriëtte Post